

Nemzetpolitikai összefoglaló

2016. 4. hét

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

NPKI | NEMZETPOLITIKAI
KUTATÓINTÉZET

Nem engedélyezik a magyar szakoktatást a vásárhelyi kollégiumban

Nem engedélyezi a magyar szakiskolai osztályok beindítását a Maros megyei tanfelügyelőség – értesítették pénteken hivatalosan a kérvényező marosvásárhelyi Református Kollégiumot. A tanintézetben a kolozsvári szakkollégium mintájára egy mechanika és autóbádogos, valamint egy pék és hentes szakiskolai osztályt indítanak magyar állami támogatással. Benedek Zsolt igazgató megerősítette: a tanfelügyelőség nem hagyta jóvá a beiskolázási tervet, így egyelőre elnapolták a magyar szakosztályok indítását. A központi, minisztériumi alárendeltségbe tartozó szakhatóság az elutasítást azzal magyarázta, hogy Marosvásárhelyen már működnek magyar szakiskolai osztályok, amelyekbe kevés a jelentkező, s elsősorban ezeket szeretnék megőrizni. A felmérések szerint idén megveszerte háromszázzal kevesebb nyolcadikos végez, mint egy évvel korábban. A kollégium igazgatója korábban hangot adott azon meggyőződésének, hogy az egyházon belüli népszerűsítés nyomán megtelnének a náluk indítandó szakiskolai osztályok. Most kifejtette: nem mondanak le teljesen az ötletéről a tanfelügyelőségi visszautasítás nyomán sem, hiszen elképzelhetőnek tartja, hogy hosszú távon, ha megszűnnek az állami intézményekben a magyar szakiskolai osztályok, a Református Kollégiumban egy erős magyar szakképzési központot hozzanak létre.

Tiltakozik a Maros Megyei Tanfelügyelőség döntése ellen Soós Zoltán, Marosvásárhely összmagyar polgármesterjelöltje, amiért az intézmény szerinte akadályt gördít a Református Kollégium magyar szakiskolai osztályainak beindítása elé. A magyar polgármesterjelölt szerint fontos a magyar nyelvű szakiskolai képzés fejlesztése Marosvásárhelyen, annál is inkább, mivel a Református Kollégium olyan szakok indulását tartalmazza, amelyekre komoly piaci igény mutatkozik. „A tanfelügyelőség döntése nem tartalmaz érdemi szakmai indokot. Felmerül a kérdés: amit Kolozsváron lehet, Marosvásárhelyen miért akadályozzák meg?” – teszi fel a kérdést Soós Zoltán. Soós Zoltán támogatja a kezdeményezést és egyetért Benedek Zsolttal, a Református Kollégium igazgatójával.

Román–magyar kerekasztal megszervezését kéri az amerikai nagykövettől

A román–magyar etnikumközi viszonyokról szóló kerekasztal-beszélgetés megszervezésére kérte fel Tamás Sándor, Kovászna megye önkormányzatának elnöke Hans Klemmet, az Egyesült Államok romániai nagykövetét pénteken. A székelyföldi önkormányzati vezető a háromszéki Árapatakon találkozott az amerikai diplomatával, aki több székelyföldi roma közösséget látogatott meg egy civil szervezet meghívására. Tamás Sándor a megbeszélést követően elmondta: tájékoztatta a diplomatát a romániai magyar közösség helyzetéről, és ismertette a székelyföldi beruházási lehetőségeket – írta az Agerpres hírügynökség. Tamás Sándor elmondta: Románia NATO- és EU-csatlakozása

után a romániai magyar közösség azt érzi, hogy naponta visszalépések történnek a közösségi jogaiban. Felhívta vendége figyelmét, hogy Romániában a hatóságok kettős mércét alkalmaznak a romániai magyarság és a többségi lakosság jogai tekintetében. Ezért arra kérte a diplomatát, hogy a védnöksége alatt szervezzenek egy román–magyar kerekasztal-beszélgetést. Az önkormányzati vezető meghívta a diplomatát, látogasson ismét Kovászna megyébe, hogy jobban megismerje a helyi magyar közösséget. A múlt hét elején Antal Árpád, Sepsiszentgyörgy polgármestere úgy nyilatkozott, hogy az erdélyi magyar közösség ma sokkal nehezebb helyzetben van, mint néhány évvel ezelőtt. A polgármester szerint az állami intézmények viszonya a székelyföldi önkormányzatokhoz azóta változott meg, amióta mind a belügyminisztérium, mind a titkosszolgálatok szintjén dokumentumokba foglalták a magyar veszélyt, és azt, hogy az autonómia kérdése nemzetbiztonsági kockázatot jelent.

Potápi Árpád János a kisiskolák jövőjéről is tárgyalt Komáromban

Komáromban ült tárgyalóasztalhoz Potápi Árpád János nemzetpolitikáért felelős államtitkár Berényi Józseffel az MKP elnökével, majd a Pedagógusszövetség és Komárom városának vezetőivel. Az MKP vezetői több olyan témát felvetettek, melyekről a választókkal való találkozásuk során hallottak. Ide tartozik az M4-es televíziós sportcsatorna vételi lehetőségének javítása, ezzel kapcsolatban máris történtek pozitív lépések, néhány szlovákiai szolgáltató már felvette a műsorkínálatába. Szó volt arról is, hogy Magyarország a hadiárvák segítségét jelenleg állampolgársághoz köti, felvetődött annak igénye, hogy ehhez a magyar igazolvány is elég legyen. A Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetségénél Jókai Tibor elnökkel tárgyaltak a kisiskolák helyzetéről. Az egyeztetéseken szó volt arról, hogyan lehet megmenteni a szlovák közoktatási reform részeként 2016 őszétől bevezetendő új finanszírozás miatt megszűnéssel fenyegetett több mint száz magyar tannyelvű kisiskolát. A megbeszélések követő sajtótájékoztatón Potápi Árpád János és Berényi József reményének adott hangot, hogy a szlovák szaktárca a vonatkozó szabályozások hatálybalépéséig még változtatásokat eszközöl. Rámutattak ugyanakkor arra: ha erre mégsem kerülne sor, a magyar kormány ideiglenesen támogatni fogja a megszűnéssel fenyegetett intézmények fenntartását. „A szlovák kormány kivár, nem hajtja végre a vonatkozó törvényt (...) számítunk arra, hogy átgondolják még a törvény végrehajtását” - mutatott rá Potápi Árpád János. Hangsúlyozta: a szlovákiai oktatásügy kezelése a szlovák állam feladata, a veszélybe került oktatási intézmények megmentéséhez pedig legnagyobb mértékben maguk a felvidéki magyar szülők járulhatnak hozzá azzal, hogy kiállnak iskoláik mellett, és az áprilisban magyar tannyelvű intézményekbe íratják be gyermekeiket. „Nagyra értékeljük a magyar miniszterelnök, Orbán Viktor azon kijelentését, hogy végszükség esetén Magyarország kész anyagi segítséget nyújtani a magyar iskolák fennmaradásához. Ennek különböző szakmai és jogi

háttere van, ezekről is tárgyaltunk” – mondta Berényi József. Potápi Árpád János hangsúlyozta, bízunk abban, hogy a parlamenti választások után ismét lesz képviselője a felvidéki magyarságnak. „Továbbra is számítunk a Magyar Közösség Pártjával való együttműködésre” – mondta. A kisiskolákkal kapcsolatban elmondta, megmentésükért legtöbbit a szülők tehetnek, mégpedig úgy, hogy áprilisban magyar iskolába íratják gyermekeiket.

Magyar Kultúra Napja: átadták a Csemadok életműdíjait

Átadták a Csemadok idei életműdíjait a felvidéki magyarság legnagyobb kulturális-közéleti szervezetének a magyar kultúra napja alkalmából rendezett központi ünnepségén, Galántán vasárnap. A Csemadok életműdíját - amelyet korábban Életfa díjnak neveztek - 2008 óta minden évben a felvidéki magyarság azon nagyjainak ítéli oda, akik a kultúra terén kifejtett, egész életen át tartó tevékenységükkel a legtöbbet tették a magyar közösségért. A Csemadok életműdíját az idén Csák Istvánné Horváth Etelka amatőr színész és énekes; Eröss Attila, a Rozmaring Népi Táncegyüttes volt vezetője; Mészáros Ilona, a Kaszás Attila-tájház létrehozója és Nagy Elza, a Csemadok pozsonypüspöki alapszervezetének elnöke kapta meg. Az ünnepi rendezvényen az életműdíjak mellett a Csemadok közművelődési díjait, valamint az ugyancsak a Csemadok által odaítélt Gyurcsó István Közművelődési Díjat is átadták. Az ünnepségen elmondott beszédében Bárdos Gyula, a Csemadok elnöke a kultúra, az anyanyelv és a Himnusz összetartó erejét méltatta, majd Szabó Dezső gondolatát idézve kiemelte: minden magyar felelős minden magyarért, s ezt most - a Szlovákiában márciusban sorra kerülő parlamenti választások közeledtével - még inkább szem előtt kell tartani. A magyar kultúra napjának alkalmából rendezett ünnepségen a magyar kormány képviselőjében Szilágyi Péter, a Miniszterelnökség nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkára vett részt. Ünnepi beszédében az államtitkár Szerb Antal sorait idézve a magyar kultúra közösségre gyakorolt összetartó erejének fontosságát hangsúlyozta. „Számunkra ma is a magyar kultúra az a fonál, amely egységgé sző bennünket itt a Kárpát-medencében vagy akár földrészekben, óceánokon túl” - jelentette ki. Rámutatott: a kultúra a magyarság megtartásának kulcsa, olyan hétköznapi valóság, amit folytonosan ápolni, formálni és örökíteni kell. A díjazottakra utalva hozzátette: ez a folytonosság sok munkát és erőfeszítést igényel, valamint azt, hogy a közösségnek legyenek olyan építő tagjai, akik ezt felvállalják.

Pásztor: Eredményesek voltak az egyeztetések

Eredményes egyeztetéseket folytatott a Vajdasági Magyar Szövetség, a Vajdasági Magyar Demokrata Párt és a Magyar Egység Párt hétfőn – nyilatkozta sajtótájékoztatóján Pásztor

István. A VMSZ elnöke elmondta, közös célokat és egységes programot fogalmazna meg a három párt. Egyetértettek abban is, hogy köztársasági és tartomány szinten a VMSZ listáját támogatva indulnának az említett pártok. Helyi szinten pedig a helyi szervezetekre bíznák az együttműködések lehetőségét. „A Vajdasági Magyar Demokrata Párttal, illetve a Magyar Egység Párttal karöltve induljunk a soron következő választásokon. Mégpedig úgy, hogy országos és tartományi szinten ez az egységes indulás azt jelentse, hogy közösen fogalmazzuk meg a programokat. Ezekben a választási szinteken ők pártként a saját embereikkel, a kampányban való részvétellel támogatnák ennek a listának a sikerét” – mondta Pásztor István. A legnagyobb vajdasági magyar párt elnöke leszögezte, előzetes koalíciókat nem formálna egyéb szerbiai pártokkal. A választási eredmények függvényében tárgyal majd az országban tevékenykedő politikai erőkkel. Pásztor István, a Magyar Mozgalom választásokon való részvétele kapcsán kiemelte, a civil szervezet azon bejelentése, hogy indulnak a voksoláson további lépésekre készítette a VMSZ-t. Ennek értelmében fegyelmi eljárást indítanak azon párttagokkal szemben, akik egyben a mozgalom tagjai is. A VMSZ által indított eljárás nem feltétlenül jelentené az eljárás alatt lévő tagok kizárását. Pásztor István elmondta, Szabadka polgármesterére, Maglai Jenőre is ugyanazok a szabályok érvényesek, mint a többi párttagra. Hozzátette azonban, hogy a VMSZ magyar városvezetőt nem fog leváltani. A három szintű szerbiai voksolásra kitérve a VMSZ vezetője kifejtette, bár bejelentették, hogy lesz Szerbiában rendkívüli parlamenti választás, egyelőre nem tudni, mikor írják ki. Pásztor István, mint a tartományi parlament elnöke tiszteletben tartja, hogy a törvényeket és a hatályos dokumentumokat figyelembe véve írják majd ki a voksolások időpontját.

Korhecz Tamás, a Magyar Mozgalom alapító tagja szerint Pásztor István döntése, miszerint a Magyar Mozgalom VMSZ-es tagjai ellen fegyelmi eljárás indul a párton belül, meg fogja osztani a vajdasági magyarságot. Korhecz Tamás az RTV-nek nyilatkozva elmondta, az MM alapításától fogva folyamatosan a magyar közösségen belüli párbeszéd fontosságát hangsúlyozza a minél szélesebb társadalmi konszenzus elérése érdekében abban a válsághelyzetben, amelybe a vajdasági magyar közösség került. Az MM alapító tagja szerint Pásztor tart a Magyar Mozgalomtól. „Minden, ami a múlt év szeptemberétől történt arra utal, hogy bármilyen ok nélkül az MM-et tartják a legnagyobb veszélynek a VMSZ-re nézve” – mondta Korhecz. A kérdésre, hogy számít-e komolyabb politikai viharokra a szabadkai politikai színtéren, hiszen Maglai Jenő is az MM tagja, Korhecz azt mondta, a VMSZ, ha tehetne volna, már leváltotta volna Maglait. „Egyértelmű, hogy a VMSZ-nek a koalíción belül nincs meg a partnere egy ilyen lépés megtételéhez, ezért nem számítok politikai viharokra a választások előtt” – mondta Korhecz.

Csonka Áron szerint a Vajdasági Magyar Szövetség nem őszinte, ezért nem lesz magyar összefogás a Vajdaságban a választások előtt. A VMDK elnöke úgy fogalmaz, azért vélekedik így, mert miközben négy párti magyar egyeztetésre hívta őt Pásztor István, a párt ifjúsági szervezete és egyik alelnöke a közösségi oldalakon lejárató kampányt indított ellene. Hétfőn Pásztor István meghívására a VMDP és a Magyar Egység Párt képviselői egyeztettek a választások kapcsán Szabadkán, erre a VMDK elnöke is meghívást kapott,

állítására szerint azonban útközben lerobbant az autója, ezért nem érkezett meg a megbeszélésre.

280 millió forintnyi adomány jutott el Kárpátaljára

A Nemzetpolitikai Államtitkárság kárpátaljai magyar közösségek megsegítésére indított adománygyűjtési akciójának keretében 280 millió forintnyi adomány jutott el a rászorulókhhoz – jelentette be Potápi Árpád János államtitkár tatabányai sajtótájékoztatóján. Hozzátette, a tényleges támogatás összege ennél nagyobb lehetett, mert sok esetben a partnertelepülések, illetve civil szervezetek nyújtottak segítséget az ottani magyaroknak. A Miniszterelnökség nemzetpolitikai államtitkára kiemelte, a támogatások eljuttatásában kiemelt szerepet játszottak a kárpátaljai magyar egyházak és szervezeteik, valamint a Kárpát-medencében élő magyarság és a diaszpóra magyarsága is megmozdult annak érdekében, hogy segítsen a most legnehezebb sorban lévő magyar közösségeknek. Potápi Árpád János elmondta, a magyar kormány figyelemmel kíséri az ottani jelenségeket és folyamatos segítséget nyújtanak, hogy a kárpátaljai magyarság a szülőföldjén megmaradjon. Szólt arról is, hogy ebben a tanévben nagy létszámban kezdtek magyarul tanulni a kárpátaljai gyerekek, az iskolákban a magyar lett a második legnépszerűbb idegen nyelv.

A Kárpátaljára irányuló támogatások összege folyamatosan nő, legutóbb a Fidelitas a Beregszász melletti Makkosjánosiban nyújtott át 2,4 millió forintos pénzádományt iskolai étkeztetésre. Egyúttal a kárpátaljai magyarság helyzetét elemző kihelyezett nemzetpolitikai szemináriumot is tartott az ifjúsági szervezet. Dobsa István, a KMKSZ ifjúsági szervezetének elnöke elmondta, a pénzádományt a Verecke Alapítvány a kárpátaljai magyar iskolák alsó tagozatos tanulóinak az étkeztetésére fogja fordítani. Erre azért van szükség, mert az ukrán kormány az idei évtől megszüntette az iskolai étkeztetés állami finanszírozását.

A muravidéki magyarság az egyik legerősebb nemzeti közösség

A nemzetpolitikai államtitkár szerint a szlovéniai magyarság bár létszámát tekintve az egyik legkisebb, de napjainkban az egyik legerősebb magyar nemzeti közösség. Potápi Árpád János a Nemzetpolitikai Kutatóintézet *Érdekérvényesítés és nemzetiségi önkormányzatok Muravidéken* címmel rendezett konferenciáján emlékeztetett arra, hogy pénteken kormányzati csúcstalálkozót tartanak Szlovéniában. Mint mondta, fontos, hogy előtte áttekinthessék az ottani magyarság helyzetét. Értékelése szerint a szlovéniai magyarság az egyik legkisebb nemzetrész, de az egyik legszervezettebb, legcéltudatosabb és

legerősebb nemzeti közösség. Ez köszönhető annak is, hogy a megfelelő emberek vezetik a magyar közösséget és munkájuk eredménye a mai helyzet - állapotot meg. Az államtitkár a kihívások között említette, hogy Muravidék Szlovénia gazdaságilag legkevésbé fejlődő területe, ahol az országos átlagot meghaladja a munkanélküliek aránya. A rossz gazdasági körülmények okozta elvándorlás megállítása érdekében a Muravidéki Magyar Önkormányzati Nemzeti Közösség a közelmúltban egy muravidéki vidékfejlesztési stratégia kidolgozását kezdte meg a Muravidéki Magyar Gazdák és Vállalkozók Egyesületével. A program keretében mintagazdaság és hungarikum központ létrehozását tervezik, amelyet a magyar kormány mellett a két szomszédos magyarországi megye, Vas és Zala is támogat. Bízunk abban, hogy a gazdaságpolitikai eszközök bevonásával megállítható a muravidéki magyarság számarányának csökkenése. Varga Péter, a Nemzetpolitikai Államtitkárság referense felidézte Szlovénia 1991-es függetlenségének kikiáltását. Rámutatott: már ekkor kimondták az alkotmányban az olasz és magyar közösség jogainak biztosítását, s az országban létszámtól függetlenül biztosítják a hivatalos nyelv használatát, a nemzetiségi jogokat, tehát a nyelvhasználat kérdése jogi szinten rendezett. Kitért arra is: az önkormányzatok hatáskörüket tekintve nagyfokú autonómiát élveznek Szlovéniában. Göncz László, a szlovéniai magyar közösség parlamenti képviselője elmondta: a kisebbségvédelem színvonala az európai szintet mindenképpen meghaladja, de hibát követnének el, ha itt megállnának. Ezt a magas színvonalú kisebbségvédelmet ugyanis a gyakorlatban nem tudják megvalósítani, a számonkérés, az ellenőrzés mechanizmusai nincsenek beépítve, nem működnek - közölte. Ebben reményei szerint a közeljövőben tárgyalandó nemzetiségi törvényben előrelépést tudnak majd elérni. Horváth Ferenc, a Muravidéki Magyar Önkormányzati Nemzeti Közösség Tanácsának elnöke hangsúlyozta, hogy a kisebbségvédelem gyakorlati megvalósítása nagy kívánnivalót maga után. Ennek ellenére a magyar közösség meg tudott maradni a kétnyelvű területeken, bár a 60-as, 70-es években azt jósolták, hogy az ezredfordulóra eltűnnek. Az elnök 10-12 ezerre tette azoknak a számát, akik napjainkban valamilyen szinten kötődnek a magyarsághoz. A kulturális intézmények finanszírozásával elégedettek lehetnek, de iskolájuk nincs, és a túléléshez nagyon fontos munkahelyeket teremteni - jegyezte meg Horváth Ferenc.

